

LABOR et EDUCATIO

nr 5/2017

Joanna Michalak-Dawidziuk
Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie

Ogólnopolskie Seminaria Badawcze 1–3 lutego 2016 r., Ustroń; 23–27 sierpnia 2016 r., Zuberec

W dniach 23–27 sierpnia 2016 roku odbyło się Ogólnopolskie Seminarium Badawcze, będące ostatnim z cyklu szesnastu spotkań metodologicznych. Seminarium odbyło się w Zubercu, w którym w 2000 r. zorganizowano seminarium inauguracyjne.

Spotkanie naukowe zostało poprzedzone zimowym seminarium, które odbyło się w Ustroniu w dniach 01–03 lutego 2016 r. Główny temat debaty brzmiał: „Czy kryterium autonomii metodologicznej jest warunkiem koniecznym wyodrębnienia subdyscyplin pedagogicznych?” Referaty wygłosili: prof. dr hab. Waldemar Furmanek, dr hab., prof. APS Urszula Jeruszka, prof. dr hab. Stanisław Juszczyk, prof. dr hab. Jerzy Kunikowski, dr hab., prof. CHAT Bogusław Milerski, ks. prof. dr hab. Marian Nowak, prof. Nella G. Nyczkało, dr hab., prof. APS Jan Łaszczyk, prof. Larysa Łukjanowa, dr hab., prof. APS Grzegorz Szumski, prof. dr hab. Mirosław S. Szymański. W wygłoszonych referatach przedstawiono dwa stanowiska w podejściu do omawianej problematyki:

- stanowisko uniwersalizmu metodologicznego;
- stanowisko odrębności metodologicznej.

Prof. dr hab. S. Juszczak w swym wystąpieniu podjął rozważania nad przyczynami występowania powyższych dwóch różnych stanowisk w obszarze podejść metodologicznych. Prof. dr hab. M.J. Szymański podkreślał trudności we wskazaniu słuszności jednego z ww. poglądów. Dr hab., prof. APS U. Jeruszka w podjęła z kolei próbę wykazania potrzeby stosowania obu omawianych stanowisk, adekwatnie do subdyscypliny pedagogicznej. Należy zaznaczyć, iż debata na podjęty temat zainspirowała uczestników Seminarium do twórczej refleksji.

W kolejnym wystąpieniu prof. N. G. Nyczkało odwołała się do europejskich i ukraińskich doświadczeń naukowych w zakresie procesu dojrzewania naukowego, w tym poszukiwań badawczych. Dr Bogumiła Konieczny-Rozenfeld w wystąpieniu „Prawo cytatu, przedruku i dowolnego użytku osobistego w Ustawie o prawie autorskim” podjęła problematykę redagowania tekstów naukowych pod względem formalnym.

Zimowe Seminarium w Ustroniu było także okazją do uczczenia 70-tych urodzin prof. dr hab. Jerzego Kunikowskiego (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach). Osiągnięcia naukowe Pana Profesora zaprezentował uczestnikom seminarium dr hab. prof. APS Franciszek Szlosek. Następnie prof. N. Nyczkało złożyła życzenia w imieniu własnym i Prezydenta Narodowej Akademii Pedagogicznych Nauk Ukrainy przypominając, iż Jubilat – w uznaniu dorobku naukowego – jest doktorem honoris causa wspomnianej uczelni. Pani Profesor podkreśliła ważną rolę prof. dr hab. J. Kunikowskiego w Towarzystwie Naukowym Polska-Ukraina, w zakresie umacniania współpracy z pedagogami Ukrainy. Życzenia złożyła także Przewodnicząca Samorządu Seminarium dr Jolanta Jarocka-Piesik oraz uczestnicy Seminarium. Jubilat dziękując za życzenia podzielił się z uczestnikami wspomnieniami z życia zawodowego oraz dotychczasowej drogi naukowej.

Sierpniowe Ogólnopolskie Seminarium Badawcze w Zuberku koncentrowało się wokół problematyki: „Czy szkoła jest alternatywą wobec opieki indywidualnej, strategią stymulacji rozwoju naukowego jednostki, czy też są to strategie komplementarne i pożądane z punktu widzenia tempa i poziomu tego rozwoju?” Uczestnicy Seminarium rozważali znaczenie i rolę szkół naukowych w procesie rozwoju kariery naukowej jej uczestników, a także dyscypliny naukowej, która jest przedmiotem rozważań danej szkoły.

Prof. dr hab. Stanisław Juszczak zwrócił uwagę na rolę mistrza w tworzeniu i rozwoju szkoły naukowej oraz niepodważalnego jej wpływu na rozwój naukowy młodych naukowców. Dr hab. prof. APS Maciej Tanaś – kontynuując myśl przedmówcy – podkreślił znaczenie dyskursu, jaki towarzyszy szkole naukowej oraz wpływu polemiki naukowej na rozwój naukowy młodych adeptów nauki. Dr hab. prof. APS Franciszek Szlosek zaprezentował dorobek Szkoły Lwowsko-Warszawskiej. Twórcą Szkoły, która funkcjonowała w okresie II Rzeczypospolitej, był Kazimierz Twardowski, zaliczany do „(...) największych nauczycieli w całej historii polskiego szkolnictwa wyższego. (...) około trzydziestu bezpośrednich uczniów Twardowskiego zostało profesorami uniwersytetów” (Woleński, 1990, s. 11). Należeli do nich m. in. następujący badacze: Władysław Tatarkiewicz, Tadeusz Kotarbiński, Kazimierz Ajdukiewicz, Tadeusz Czeżowski, Jan Łukasiewicz, Izydora Dąmbska, Kazimierz Sośnicki, Stanisław Leśniewski, Stanisław Kaczorowski, Karol Frenkel, Władysław Witwicki, Stefan Baley, Mieczysław Kreutz, Bohdan Nawroczyński, Feliks Kierski, Kazimierz Sośnicki i wielu innych. Nawiązaniem do wystąpienia poprzednika było podkreślenie znaczenia kategorii mistrza. Twardowski, nauczyciel nauczycieli, „Nie szczędził (...) czasu i opieki swoim uczniom, a jego celem nadrzędnym było wychowanie kompetentnych filozofów (...) Wyłania się ze wspomnień uczniów obraz wspólnoty pomiędzy nimi a Twardowskim, wspólnoty, której bodaj najistotniejszym elementem był charyzmat nauczyciela połączony z najzupełniej zwyczajnym koleżeństwem. To właśnie stało się główną przyczyną olbrzymiego sukcesu nauczycielskiego Twardowskiego, sukcesu, który później – z tego samego powodu – stał się udziałem jego uczniów” (Woleński, 1985, s. 13).

Dr hab. prof. APS Franciszek Szlosek w drugim wystąpieniu zaprezentował dorobek szkoły naukowej prof. Tadeusza Nowackiego, znanej pod nazwą „Ogólnopolskie Seminarium Pedagogiki Pracy”. Jej początek datuje się na lata 50-te XX wieku, kiedy prof. T. Nowacki pracował w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi, a następnie w Instytucie Pedagogiki w Warszawie (późniejszym Instytucie Badań Edukacyjnych). W okresie dziesięcioletniej działalności Seminarium przy Instytucie Kształcenia Zawodowego (przy której formalnie funkcjonowało) doprowadzono do ustanowienia pedagogiki pracy jako nowej subdyscy-

pliny naukowej oraz utworzono nowe środowisko naukowe, zajmujące się wspomnianym obszarem badawczym. „Ogólnopolskie Seminarium Pedagogiki Pracy” współtworzyli profesorowie: Zygmunt Wiatrowski, Stanisław Kaczor, Kazimiera Korabiowska-Nowacka, Wanda Rachalska, Stanisław Szajek, Kazimierz Czarnecki i inni. Adeptami wspomnianej szkoły są między innymi prof. dr hab. Waldemar Furmanek, prof. dr hab. Ryszard Gerlach czy dr hab., prof. APS Franciszek Szlosek.

Program sierpniowego Seminarium Badawczego uwzględniał także występ Zespołu Pieśni i Tańca „Małe Słowianki” z Centrum Młodzieży w Krakowie pod kierownictwem dr inż. Marii Francuz, spływ Dunajcem oraz pożegnalne ognisko.

Uczestnicy Seminarium, będącego „oficjalnym podsumowaniem 16-letniej działalności Ogólnopolskiego Seminarium Badawczego” (Szlosek, 2016, s. 9) otrzymali imienne statuetki pamiątkowe „(...) stanowiące swoiste świadectwo udziału w tym społecznym ruchu naukowym, jakim niewątpliwie było OSB” (tamże, s. 10). W spotkaniu tym uczestniczyły następujące osoby: prof. dr hab. Stanisław Juszczyk, prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski, prof. Nella Nyczkało, dr hab., prof. APS Urszula Jeruszka, prof. dr hab. Eugenia Laska, dr hab., prof. APS. Jan Łaszczczyk, dr hab., prof. APS Jarosław Michalski, dr hab., prof. PK Czesław Plewka, dr hab., prof. UTH Elżbieta Sałata, dr hab., prof. APS Maciej Tanaś, dr hab., prof. APS Franciszek Szlosek, doc. dr Anna Sas-Badowska, dr inż. Jan Sikora, dr Tadeusz Graca, dr Dorota Jankowska, dr Teresa Janicka-Panek, dr Jolanta Jarocka-Piesik, dr Halina Juszczyk, dr Izabella Kust, dr Jarosława Lach, dr Iwona Mandrzejewska-Smól, dr Joanna Michalak-Dawidziuk, dr Teresa Stachurska-Maj, dr Paweł Szmittkowski, dr Tatiana Walkowiak, dr Jolanta Wiśniewska, mgr Grażyna Piskorska, mgr Grażyna Schabowska, mgr Antonina Telicka-Bonecka, mgr Bożena Wujec, pani Maria Łaszczczyk, pani Elżbieta Plewka, pani Małgorzata Szkup, pani Bożena Szlosek.

Literatura przedmiotu:

- Szlosek, F. (red.), (2016), *Badanie. Dojrzewanie. Rozwój*. Warszawa-Radom: Instytut Technologii Eksploatacji.
- Woleński, J. (1985), *Filozoficzna Szkoła Lwowsko-Warszawska*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Woleński, J. (1990), *Kotarbiński*. Warszawa: Wiedza Powszechna.